

de TaZette

Festivalkrant van Theater aan Zee MMIV – prijs: 0,50 € – v.u. Luc Muylaert, Gasmeterlaan 201, 9000 Gent – woensdag 4 augustus

Het is nu enkele nachten geleden, maar het beeld staat me nog altijd haarscherp voor de geest. Of nee, het is meer dan een beeld – het was een I.M.E. Dat staat voor Intense Maritieme Ervaring, een begrip dat nooit echt is doorgebroken, maar doorgewinterde vissers weten waarover ik het heb. En evengoed was het van een hoog theateraal gehalte, gelooft u mij. Of nee, noem het semi-religieus! *Bon*, dat was dus enkele nachten geleden, en zoals u in deze TaZette al heeft kunnen lezen, bevindt de redactie van uw favoriete festivalkrant zich vlakbij het secretariaat van Theater aan Zee. Dus ook diep verborgen – sommigen zouden zeggen: onvindbaar – in het stationscomplex van Oostende, dat in een vorig leven ook dienst deed als portaal voor de ferryvaarten richting Ramsgate en elders. Nu is dat deel van het gebouw verlaten (waar zit de ferrydienst tegenwoordig eigenlijk? Ik vind hier een telefoonnummer voor inlichtingen: 059-34 02 60. Voor de bellers: laat de redactie gerust weten of het u gelukt is), inclusief de vroegere douanehokjes, de toiletten (zo af en toe vindt u daar wel een behoeftige festivalmedewerker, maar *soit*), de gangen enzovoort. Een raar sfeertje, noemen ze dat. Zeker als je 's nachts, na weer eens een lange arbeid aan de laatste TaZette-editie, alles reglementair moet afsluiten om pinten te gaan pakken op Café Koer. Een gedoe dat dit telkens weer is! Alle goed verborgen lichtschakelaars uitdraaien, de automatische schuifdeuren vergrendelen met een metaalstaaf, hier nog een knopje, daar nog een deur... Er staat naar verluidt een antiek fort in de duinen, maar de indrukwekkendste burcht heet tot nader order gewoon Station Oostende... Welnu, als je al deze veiligheidsvoorschriften hebt nageleefd, belang je aan de achterkant van het gebouw, in zogenaamd Schengen-gebied. Dat laatste is een synoniem voor internationaal en spannend, meer moet u daar eigenlijk niet achter zoeken. Tijdens die bewuste nacht hing er nogal wat mist boven de verlaten kade aan die kant, en de laatste deur van het douanegebouw was nog niet helemaal dichtgeslagen, toen uw dienaar plots oog in oog stond met twee gigantische kathedralen der scheepvaart. Twee immense witte walvissen, ogenschijnlijk rustig aan de kaai maar trillend van inwendige techniek en monumentaal als een duo aangemeerde ufo's voor enorme buitenaardse wezens. Zo overrompelend leken de twee overzetboten van Trans Europa Ferries mij op dat nachtelijk moment. De naweeën van de redactiestress zal er wel voor iets tussen gezeten hebben, maar de ontroering van dat beeld kneep eventjes mijn keel dicht. Wat een mastodonten, en hoe nietig ernaast is de mens, zijn uitvinder. Of met een ander woord: zijn schepper, want zoals gezegd had de confrontatie wel iets religieus. *Good Lord*, zeggen ze dan in Engeland.

Bryan Ferry, aka de Stationschef

TELEXTAZTELEZTAZTELEXTAZTELEXTAZTE

! Een doorgedreven vorm van festivalitis maakt dat je dag en nacht, uren en jaartallen flink door elkaar begint te halen. Zo ook gisteren tijdens de Havennomaden, waar het publiek midden op die toch nog zonnige namiddag twee maal werd begroet door acteurs en hun 'Goeienavond'. In theatertermen heet dat: tekstvast zijn en blijven.

! Een heel andere vorm van festivalitis, of moeten we zeggen 'media-eventitis', overheerst nu al enkele dagen hotel George V in het stadscentrum. Het is de plek waar, behalve enkele festivalnotabelen (onder wie de juryleden van Jong Theater en Muziek Werk – nee, niet de TaZette-redactie, helaas), ook een ploeg is neergestreken van Miss Belgian Beauty 2004! Inclusief de selectie jonge Vlaamse deernen die naar deze fraaie, glanzende titel dingen! Dat resulteert al vroeg in de ochtend in verhitte taferele in de kleine ontbijtzaal, meer bepaald als alle kandidates – de tandjes net gepoetst en hun onthaarde okseltjes besprenkeld met de respectieve sponsors – hun bordje vullen met iets verantwoord voedzaams, terwijl de camera's volop draaien. Hoeft het gezegd dat de juryleden van Jong Theater Werk danig in de war aan hun dagtaak beginnen? Het ene theater is het andere niet, en dat weten de heren en dames natuurlijk wel, maar toch. Voor de liefhebbers: de finale van Miss Belgian Beauty vindt plaats op 16 oktober in het Casino van Knokke. In afwachting, Luc Muylaert, is het misschien een idee om de dames een acte de présence te laten geven op Café Koer? Altijd goed voor de kijkcijfers. Doen!

! Ook nog tijdens de Havennomaden gisteren: terwijl het publiek de eerste locatie, zijnde Fort Napoleon verliet, wie kwam daar aangewandeld, de sigaret nonchalant tussen de lippen? Luc Muylaert, present om de afwezige geluidsmen voor het concert van Marie Koop, te vervangen. Anders gezegd: Festivalman die zelf inspringt waar nodig! *One word, people:* R-E-S-P-E-C-T.

Festivalwatcher Peter Anthonissen over de evolutie van Theater aan Zee 'TaZ is zijn beginselen altijd trouw gebleven'

Ze lopen hier dagelijks rond, maar worden zelden herkend (of ze moeten Hilde Veulemans heten): de juryleden die het Jong Theater Werk en het Jong Muziek Werk moeten beoordelen en honoreren. Een van hen, in die eerste categorie, is Peter Anthonissen, ex-recensent van De Morgen en sindsdien vooral actief als dramaturg. Anthonissen maakt voor de derde keer deel uit van de theaterjury in Oostende, en is als dusdanig de geknpte persoon om zijn licht te werpen op de evolutie van het festival, dat zoals geweten nu aan zijn zonnige achtste editie bezig is.

Misschien even for the record: hoelang volg je Theater aan Zee nu al?

Peter Anthonissen: Oei. Even denken. (*denkt na*) Ik aarzel of het sinds de eerste dan wel de tweede editie is.

Als het je geheugen een handje helpt: de allereerste editie was legendarisch chaotisch...

Wel, dan zal mijn eerste keer de tweede editie geweest zijn.

Hoe heb je het festival zien evolueren?

Da's een moeilijke vraag natuurlijk. Maar het is duidelijk dat Theater aan Zee nu veel minder chaotisch verloopt – en dan heb ik de eerste editie niet eens meegemaakt. Het festival is ook groter geworden, maar wat ik vooral belangrijk vind: de kern van Theater aan Zee is nog steeds dezelfde. Namelijk: een heel eigen ontmoetingsplek voor makers onderling, of ze nu met muziek of theater bezig zijn. Een ontmoeting tussen makers en het publiek ook, en zeker ook een ontmoeting tussen makers en de pers. Dat laatste is voor jonge producenten wel belangrijk. Het is die meervoudige ontmoeting die voor mij het hart van dit festival uitmaakt, en ik ben blij te zien dat Theater aan Zee anno 2004 zijn oorsprong nog steeds trouw is. Anders gezegd: het feit dat er nu op een andere manier geprospecteerd is, heeft mijns inziens niet tot een kloof geleid.

In de communicatie voor deze editie lag de nadruk op: minder eigenzinnig, breder. Klopt dat?

Ja, al blijf ik ervan overtuigd dat die twee wel gecombineerd kunnen worden: eigenzinnig en makkelijk toegankelijk. Het is natuurlijk niet evident, maar ik heb toch al gemerkt dat juist op een toegankelijk festival als Theater aan Zee, er ook ruimte is voor de experimenten van jonge mensen. En dat het publiek, dat zeker niet als geheel tot het zogenaamde vaste theaterpubliek behoort, heel genereus kan zijn ten opzichte van dat soort 'moeilijker' werk. Zolang dat prille werk maar in de juiste context kan getoond worden, zeg maar in een meer besloten sfeer...

Hoe ervaar je deze editie totnogtoe als jurylid?

Weet je, het is nog een beetje vroeg om daarover iets te zeggen. Ik kan op dit moment alleen afgaan op indrukken, en dan heeft het weinig zin die nu al uit te bazuinen. Maar ik kan wel zeggen dat ik onder de indruk was van een aantal persoonlijkheden in de internationale Marathon, een festivalluik dat zonder twijfel een verrijking van het festival mag genoemd worden.

Je schreef jarenlang recensies voor De Morgen. Sindsdien heb je onder anderen, samen met Dirk De Lathauwer, Jong Bloed in Kortrijk geprogrammeerd. Hoe zou je je huidige job omschrijven?

Ik hang zo'n beetje tussen theorie en praktijk, en dat was een bewuste keuze. Al moet ik eraan toevoegen dat de balans de laatste tijd naar praktijk overhelt. Waarbij ik een festival als Jong Bloed programmeren ook als praktijk beschouw, overigens. Maar als ik er een term op moet plakken, dan voel ik me vooral dramaturg, meer dan iets anders. (*denkt na*) Ja, dat is de beste benaming, denk ik.

Gezocht: de grenzen van literatuur

Goed volk gisteravond in de kelder van de Ierse pub Celtic Ireland in de Langestraat. Een merkwaardige locatie misschien voor poëzie en literatuur (hoewel de Ieren op dat vlak wel hun duit in het zakje doen), maar als het woord je meeneemt, vergeet je de ook muren om je heen. Een kolfje naar de hand van Pjeroo Roobjee en Rasmsey Nasr, de auteurs die organisator Geert Tavernier gisteren combineerde met de muziek van Wim Dewulf. Tavernier: 'Ik zoek enerzijds naar contrasten in het programma, maar tegelijk hoop je natuurlijk dat de één de ander meeneemt en er een geheel ontstaat. Ik wil er trouwens ook op wijzen dat ik de muziek binnen de letteren niet als een intermezzo beschouw: het zijn alle evenwaardige ingrediënten. Muziek staat voor mij voor het woord dat klank wordt, vandaar. Om die reden ben ik ook gevoelig voor auteurs die in het theater actief zijn, zoals Ramsey bijvoorbeeld.' Letteren op Theater aan Zee: het begon in 2000 als een experiment, aldus Tavernier. Het jaar nadien werd om organisatorische redenen overgeslagen maar sinds 2002 zijn poëzie en literatuur vaste waarden op het festival. Tavernier: 'In het begin zocht ik meer toenadering tot plastische kunst, nu is het meer muziek. Maar het gaat altijd over het aftasten van grenzen. Een formule vinden waarin bekende en beginnende auteurs een platform krijgen dat langer duurt dan de obligate twaalf minuten die je in veel andere programma's ziet. En ik mag zeggen dat het publiek daarin meegaat, al vanaf de eerste editie zit de zaal vaak vol. Niet dat we daarom voor groot willen gaan, hoor – intimiteit is cruciaal voor taal, vind ik. Daarom gaan we altijd op zoek naar een juiste sfeer in samenspraak met de auteur. Zo hebben we ooit het stationsbuffet volledig verduisterd op verzoek van Peter Verhelst. Ja, het woord zoektocht is zeker op zijn plaats. Alleen zo kom je op echt verrassende dingen uit.'

FEUILLETON

Meneer Jehanneke van Het journal van Theater aan Zee! (4)

U stelt zich de kamer waarin onze held zich bevindt best als volgt voor: een bed - natuurlijk - groot, twee persoons, dat bed staat aan een grote raam met zich op zee. Meneer Jehanneke slaapt langs de kant van het raam. Als hij wakker wordt en zich in zijn bed recht, kijkt hij op een pier die zichzelf verliest onder het wateroppervlak - zo zijn pieren nu eenmaal. Dus laten we zeggen dat hij ter hoogte van het Zeeheldenplein gestationeerd is.

Vanochtend werd hij wakker en filmde al wat volgt:

Op het plein zag zijn lens die de wereld plus 1 omvat dat er drie donkerblauwe containers werden neergeplaatst. Zich niet afvragend waarom, constateerde hij dat er zich meerdere jongenlief bevonden - met Antwerpse ongeval - die het plein in een mum van tijd omtoverden in een bouwwerf. Er waren echt bouwvakkers bij met hun armen vol tattoos en minder echte met een marcelleke aan. "Wa goa da na wer weurre?" vroeg Meneer Jehanneke zich niet geheel onterecht af. Twee dagen later was er een cinema geïnstalleerd, een kot om iets in te horenen met ne stinkende zeewier geur en een theatertonelenpop met kleedjes en piepgat. Kunst!. "Amai!" brulde ons ventje en belde de burgemeester met de vraag de containers te laten confisqueren.

Op de achtergrond, die nu even op voorgrond treedt, speelde zich het volgende diertuinachtige verhaal af: "Aan het strand van Oostende, op een zomerse dag, zag ik twee pinguïns en ik wist niet wat ik zag. Een identieke tweeling en weet dat dat niet mag. De dag van men leven, hun vederdek groen. Pinguïns!!!!!" dacht Meneer Jehanneke. "Pinguïns!!!! en.. en Gifanten" een kreet van angstige verbazing vulde de kustlijn. "De gevreesde en giftige gifanten zijn terug in het land" brulde zijn stem als een echo, die Diana achterna zit in de bossen aan het meer van Lugano, over de golfjes van de zee. De zon scheen, Sabine Hagedoorn had 30 graden boven 0 beloofd, toch niet onder 0. Had ik dit wel goed gehoord? Goed gezien? Of was dit weer een grap van de een of andere flauwe plezante. 't Is theater meneer riep een klein meisje die Meneer Jehannekes verbazing door zijn lens zag uitvergroot. Hij, zijn ogen nog steeds niet kunnen gelovend, zoomde in op deze alles behalve subtropische vogelsoorten.

Hij legde zich rustig in zijn bed. Liggend en tot zichzelf komend gooide hij zijn camera tegen de muur aan flarden. "De wereld en de wereld plus 1 en nog meer dan alles? Ik wil van dit alles niets, niets meer zien! Wat een wereld op dit theater op de wereld plus 1.

Kris Gevers & TeeZee.

'Hebt u al gereserveerd?'

Tropische temperaturen aan Toerisme-balie

'Goeiemiddag, Toerisme Oostende. Hoe kan ik u helpen? Ja. En hebt u daarvoor al gereserveerd? Nee? Ik heb enkel nog plaatsen voor de voorstelling om 20 uur. Lukt dat? En hebt u al eerder voor iets gereserveerd? Mag ik dan uw naam en adres noteren alsjeblieft? ... Hoe spelt u dat?' De telefoon staat niet stil aan de balie van de Dienst Toerisme naast het Casino Kursaal. Terwijl buiten aannemers bezig zijn aan de aanleg van een ondergrondse parking onder het Monacoplein, trekken twee jobstudenten zich zo vriendelijk mogelijk uit de slag om de TaZ-bezoekers aan tickets te helpen. Bruno en Charlotte: voor hem is het de eerste keer, voor haar al de tweede. En volgend jaar willen ze gerust terugkomen, al valt het niet mee in het tropisch aquarium waar de ontvangsthuis van Toerisme soms sterk op lijkt. Gevraagd naar de temperatuur achter de balie – het was eigenlijk alleen maar bij wijze van spreken bedoeld – wijst Charlotte prompt naar de thermostaat aan de muur achter haar stoel. De meter wijst zo maar even 35,4 graden Celsius aan – 'Dat is de temperatuur zie. En als je nog tien minuten wacht, komt er nog wel een graad of tien bij.' Ze kunnen er zowaar nog om lachen. En, behalve die tropische graad, valt het eigenlijk een beetje mee, deze TaZ? Charlotte: 'Ik heb de indruk dat de mensen iets langer wachten om te reserveren dan vorig jaar, maar dat is een persoonlijke indruk hé. Wat ik wel soms als opmerking hoor, is dat mensen de ticketprijzen nogal duur vinden. En ook het verdwijnen van de festivalpas is iets waar we veel opmerkingen over krijgen. Blijkbaar was dat een populaire formule.' Bruno: 'Het leuke aan deze job is dat je in contact komt met veel mensen. Bezoekers van Theater aan Zee maar ook veel toeristen. Die moeten eigenlijk aan de balie hiernaast zijn, maar we proberen hen natuurlijk ook zo goed mogelijk te helpen.' De telefoon rinkelt. Bruno neemt op terwijl Charlotte twee jongeren een woordje uitleg geeft over de wijzigingen in het programma. Twee minuten later is het weer, heel eventjes, rustig. De thermometer wijst nu 34,8 graden Celsius aan. Het is minder warm dan daarnet! Charlotte: 'Ja, je merkt het direct dat de temperatuur stijgt of daalt al naargelang er mensen in de hal staan. In het begin was het nog warmer trouwens, maar nu hebben we parasols om ons te beschermen (wijst naar de Hoegaarden-parasols links en rechts van de balie). 'Alle beetjes helpen hé.' Met zoveel uiteenlopend volk over de vloer, wat is de vreemdste vraag die ze al te horen hebben gekregen? Charlotte, zonder nadenken: 'Mevrouw, waar ligt de zee hier ergens?' Echt waar! Je gelooft soms je oren niet.' Bruno: 'En schrijf er maar bij dat er hier geen zwembad voor de deur komt, maar een ondergrondse parking. Wat dat is iets wat de dagelijks mogen antwoorden.' En dan rinkelt de telefoon weer. 'Goeiemiddag, Toerisme Oostende.'